

Yttrande

2021-05-11

Diarienummer
1.4.3-2021-3408

Regeringskansliet

ud.remissvar@regeringskansliet.se
johan.schierwagen@gov.se

Yttrande över promemorian Återkallelse av uppehållstillstånd som har meddelats av Regeringskansliet

Regeringskansliets diarienummer UD2021/02289

Migrationsverket har fått tillfälle att yttra sig över promemorian Återkallelse av uppehållstillstånd som har meddelats av Regeringskansliet.

Migrationsverket instämmer i förslaget om införandet av en ny bestämmelse i utlänningsförordningen (2006:97) om beviljande av uppehållstillstånd för personer med anknytning till internationella organ och en särskild bestämmelse om återkallelse av uppehållstillstånd när förutsättningarna för att bevilja uppehållstillstånd inte längre är uppfyllda. Grunden för personens vistelse i Sverige blir med förslagen tydligare och kan också komma att underlätta för personer som vill ansöka om uppehållstillstånd på annan grund hos Migrationsverket, men som har ett giltigt uppehållstillstånd meddelat av Regeringskansliet.

Även om förslaget endast bör få viss begränsad betydelse för Migrationsverkets uppdrag och arbete vill verket ändå lämna följande synpunkter. Av konsekvensanalysen framgår att förslagen inte bedöms få någon budgetpåverkan för Regeringskansliet och att det heller inte kommer att leda till ökade kostnader för domstolarna, eftersom Regeringskansliets beslut i frågor om uppehållstillstånd inte får överklagas. Sådana beslut skulle dock kunna vara överklagbara med stöd av förvaltningslagen. För det fall Regeringskansliets beslut ska anses vara överklagbara kan det i så fall komma att medföra att det pågår en process i domstol samtidigt som Migrationsverket har att pröva ärendet om uppehållstillstånd, vilket skulle kunna komplicera prövningen. Idag är det dock inte alltid som Migrationsverket har kännedom om en person innehar ett gällande uppehållstillstånd som har utfärdats av Regeringskansliet. För att Migrationsverket ska få kännedom om Regeringskansliet avser att återkalla en persons uppehållstillstånd, om uppehållståndet redan har återkallats eller

om ärendet är överklagat till domstol krävs det att Regeringskansliet informerar Migrationsverket om detta. Behov av ett informationsutbyte mellan Regeringskansliet och Migrationsverket föreligger därför.

Kan Regeringskansliets beslut om att återkalla ett uppehållstillstånd däremot inte överklagas får beslutet laga kraft direkt. För den berörda personen kan det i så fall medföra att en illegal vistelse uppstår i samband med beslutet. De personer som vill stanna kvar i Sverige behöver därför lämna in en ansökan om uppehållstillstånd på annan grund till Migrationsverket innan Regeringskansliet återkallar vederbörandes uppehållstillstånd, för en fortsatt legal vistelse i Sverige. I en sådan situation kan dock Migrationsverket komma att avvisa ansökan eftersom personen redan har ett uppehållstillstånd. Möjligen kan denna situation undvikas om återkallelsen sker i anslutning till att ansökan om uppehållstillstånd på annan grund lämnas in till Migrationsverket. Det kan därför finnas ett behov av kommunikation mellan Regeringskansliet och Migrationsverket för att undvika att en sådan situation uppstår. En ansökan om uppehållstillstånd efter inresan får endast beviljas om någon av förutsättningarna i 5 kap. 18 § andra stycket utlänningslagen (2005:716) föreligger.

I de allra flesta fall kommer de berörda personerna troligtvis inte befinna sig i Sverige när återkallelsen av uppehållstillståndet sker. När däremot återkallelsen sker medan personen fortfarande är i Sverige kan fråga om utvisning uppkomma. Även i en sådan situation finns det anledning till informationsutbyte mellan Regeringskansliet och Migrationsverket.

Även de personer som arbetar på en utländsk beskickning i Sverige eller inom ett internationellt organ verksamt här i landet kan komma att ansöka om asyl. Ansökan om asyl kan då ske vid inresan till Sverige, under vistelsetiden här eller efter tjänstgöringstidens slut, dvs. när personen förutsätts lämna Sverige. Ett problem som kan uppstå är att så länge personen har ett giltigt uppehållstillstånd kan han eller hon inte skrivas in i Migrationsverkets system och få rätt till bistånd enligt lag (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. Socialjourerna har dock möjlighet att bistå dessa personer under kontorstid. Denna situation kan dock komma att undvikas med förslaget om att ge Regeringskansliets möjlighet att återkalla de av dem meddelade uppehållstillstånden.

Det är för Migrationsverket något oklart om Regeringskansliet har en skyldighet att informera den utländska beskickningen eller det internationella organet om att uppehållstillståndet har återkallats för berörd person och skälet till beslutet.

Det vore önskvärt, för det fall Regeringskansliet har kännedom om att personen har för avsikt att ansöka om asyl, att kontakt tas med Migrationsverket med anledning av detta för att undvika att den berörda personen inte kommer i åtnjutande av de rättigheter han eller hon har i och med ansökan om asyl. Förslagsvis kan det ske genom de redan idag utarbetade kanalerna.

Migrationsverket har idag en skyldighet enligt 10 kap. 13 § regeringsformen att underrätta chefen för Utrikesdepartementet, för det fall en sådan situation uppstår. Underrättelse sker utifrån Migrationsverkets framtagna rutiner.¹ Det under förutsättning att Migrationsverket har kännedom om att personen har arbetat på en utländsk beskickning eller vid ett internationellt organ och att frågan därmed är av betydelse för förhållandet till en annan stat eller till en mellanfolklig organisation. Även här finns det ett behov av kommunikation mellan Regeringskansliet och Migrationsverket. Lämpligen kan denna kommunikation ske genom våra etablerade kanaler, dvs. att det utgör svaret från Utrikesdepartementet på vår underrättelse.

Med anledning av ovanstående önskar Migrationsverket ett förtydligade angående vilka ev. konsekvenser en återkallelse kan få för den berörda personen och därtill eventuella lösningar.

Förslaget omfattar dock inte de uppehållstillstånd som Migrationsverket beviljar till vissa andra familjemedlemmar till personer som arbetar på en utländsk beskickning i Sverige eller inom ett internationellt organ som är verksamt här. Det rör sig här främst om far- och morföräldrar till exempelvis diplomater där uppehållstillståndet beviljas med stöd av 5 kap. 10 § utlänningslagen. Dessa uppehållstillstånd kan inte återkallas med stöd av utlänningslagen enbart på den grunden att förutsättningarna inte längre finns.

I detta ärende har undertecknad generaldirektör beslutat. Rättsliga experterna Annika Eriksson och Anna Bartosiewicz har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har tf. rättschef Carl Bexelius och enhetschef Daniel Grynfarb deltagit.

Mikael Ribbenvik

¹ Processtyrande dokument Underrättelser till UD vid frågor av utrikespolitisk betydelse i migrationsärenden, PR/006/20, och rutinen Underrättelse till UD enligt 10 kap. 13 § regeringsformen i Handbok för processområde asyl.